

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
KATOLIČKI BOGOSLOVNI FAKULTET

Nedjeljka s. Valerija KOVAČ – Daniel PATAFTA (ur.)

GOSPINA BOSNA – POD OKRILJEM „RAJSKE DJEVE“

Z B O R N I K R A D O V A

KATOLIČKI BOGOSLOVNI FAKULTET
SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

GOSPINA BOSNA - POD OKRILJEM „RAJSKE DJEVE“

Zbornik radova

**KATOLIČKI BOGOSLOVNI FAKULTET SVEUČILIŠTA U ZAGREBU
GOSPINA BOSNA – POD OKRILJEM „RAJSKE DJEVE”**

Zbornik radova

Biblioteka: Zbornici radova
Knjiga XIII.

Sunakladnici

Sveučilište u Zagrebu, Katolički bogoslovni fakultet
Kršćanska sadašnjost d. o. o.

Za sunakladnike

Josip Šimunović, dekan Katoličkoga bogoslovnog fakulteta
Sveučilišta u Zagrebu
Stjepan Brebrić, direktor Kršćanske sadašnjosti d. o. o.

*Povjerenstvo za izdavačku djelatnost Katoličkoga bogoslovnog fakulteta
Sveučilišta u Zagrebu*

Branko Murić, Mislav Kutleša, Nenad Malović, Ana Biočić, Stipo Kljajić

Uredili

Nedjeljka s. Valerija Kovač
Daniel Patafta

Jezična lektura i korektura
Anton Ljudevit Maračić

Prijelom i grafičko oblikovanje
Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Tisak:

Grafički zavod Hrvatske d. o. o., Zagreb

Naklada: 500

ISBN: 978-953-6420-36-0 (Sveučilište u Zagrebu, Katolički bogoslovni fakultet)

ISBN: 978-953-11-1597-1 (Kršćanska sadašnjost)

Tiskano u siječnju 2022.

CIP zapis je dostupan u računalnome katalogu Nacionalne i sveučilišne
knjižnice u Zagrebu pod brojem 001119738.

Copyright ©: Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu,
Kršćanska sadašnjost d. o. o.

GOSPINA BOSNA - POD OKRILJEM „RAJSKE DJEVE”

ZBORNİK RADOVA XIII. MARIOLOŠKO-MARIJANSKOGA
NACIONALNOG SIMPOZIJA
TRAVNIK, 10. – 13. SVIBNJA 2018.

UREDILI:

Nedjeljka s. Valerija KOVAČ – Daniel PATAFTA

Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Kršćanska sadašnjost
Zagreb, 2022.

SADRŽAJ

Predgovor.....	11
----------------	----

I. GOSPINA SVETIŠTA I CRKVE

Petar LUBINA

GOSPINA SVETIŠTA U BOSNI – OSOBITOSTI I ULOGA.....	17
Uvod.....	17
1. Osobitosti marijanskih svetišta u Bosni	18
1.1. Nastanak pojedinih svetišta	19
1.2. Predaje o izvanrednim događajima	21
1.3. Karizma pojedinih svetišta.....	23
1.4. Pučke pobožnosti u svetištima	25
2. Uloga marijanskih svetišta u Bosni	29
2.1. Navještaj Evanđelja	29
2.2. Obnova i utvrđivanje vjere.....	31
2.3. Služba sakramenata.....	33
2.4. Dopuna župskom pastoralu.....	36
2.5. Mjesta ekumenizma	38
Zaključak	41
Abstract: <i>Our Lady shrines in Bosnia: peculiarity and purpose</i>	44

Anto ORLOVAC

GOSPINE CRKVE I KAPELICE U BANJOLUČKOJ BISKUPIJI	45
Uvod.....	46
1. Gospi posvećene župe i župne crkve u Banjolučkoj biskupiji.....	46
1.1. Župe i župne crkve pod zaštitom Velike Gospe	47
1.2. Župe i župne crkve posvećene Rođenju Blažene Djevice Marije	51
1.3. Ostale župe i crkve posvećene Gospi	53
2. Pet ugašenih župa i srušenih crkava posvećenih Gospi	54
3. Područne (filijalne) crkve posvećene Gospi	57
4. Grobljanske i zavjetne kapelice u čast Gospi	59
5. Još neke crkve i kapelice u čast Gospi.....	62
6. Gospine špilje.....	64
Zaključak	64
Abstract: <i>Our Lady's churches and chapels in the Diocese of Banja Luka</i>	66

Mons. Pero SUDAR

GOSPA OD KONDŽILA	65
Uvod.....	65
1. Tračak svjetla iz tame prošlosti	66
1.1. Komušina	66

1.2. Slika Gospe od Kondžila	69
1.3. Predaja o podrijetlu slike	71
1.4. Kondžilo i procesija	73
1.5. Tiha tješiteljica	76
Zaključak	80
Riassunto: <i>Madonna di Kondžilo</i>	81
Slavko TOPIĆ	
SVETIŠTE GOSPE OLOVSKE	83
Uvod.....	83
1. Povijest Gospina svetišta u Olovu.....	84
2. Pojava čudotvorne slike Gospe Olovske	85
3. Dilema oko dvaju Gospinih slika u olovskoj crkvi	86
4. Glasovite olovске procesije.....	90
5. Svetište Gospe Olovske nakon požara.....	94
6. Današnje stanje.....	96
Riassunto: <i>Santuario della Madonna di Olovo</i>	98
Daniel PATAFTA	
OLOVSKI TRAGOVI U ILOKU U 18. STOLJEĆU	105
Uvod.....	105
1. Preseljenje olovskih franjevacā i katolika u Ilok.....	106
2. Slika čudotvorne Gospe Olovske u Iloku.....	114
Zaključak	119
Abstract: <i>The Olovo traces in Ilok in the 18th century</i>	120
Ivan TURUDIĆ	
KRALJICA MIRA U HRASNU	123
Uvod.....	124
1. Povijest nastanka biskupijskoga marijanskog svetišta Kraljice mira u Hrasnu.....	126
1.1. Stvaranje preduvjeta za utemeljenje svetišta Kraljice Mira	126
1.2. Osnivanje svetišta u Hrasnu na Gospinoj Gradini	130
2. Razlozi utemeljenja svetišta Kraljice mira	134
2.1. Povijesno-teološki razlog utemeljenja svetišta	135
2.2. Ekumenski razlozi utemeljenja marijanskog svetišta Kraljice mira.....	138
2.3. Demografsko-ekonomski razlozi	139
3. Pobožnost i duhovnost marijanskoga svetišta Kraljice Mira	141
3.1. Razvoj marijanske pobožnosti u svetištu Kraljice mira u Hrasnu (1977. - 1980.)	142
3.2. Marijanska pobožnost u svetištu Kraljice mira od 1981. do 1987. godine.....	146

3.3. Proslava Kraljice mira u Hrasnu od 1988. do danas.....	148
4. Duhovno-pastoralni projekti u svetištu Kraljice mira	153
Zaključak	154
Posvetna molitva Kraljici mira.....	156
Hrasno - Himna Kraljici mira.....	158
Riassunto: <i>La Regina della pace a Hrasno</i>	160

Zvonko DŽANKIĆ

SEONIČKA VELIKA GOSPA	161
1. Materijalna izgradnja.....	162
1.1. Gradnja crkve	163
1.2. Gradnja župne kuće	164
2. Slike, kipovi i reljefi u čast Blažene Djevice Marije	166
2.1. Drveni kipovi	166
2.2. Zidna slika	167
2.3. Reljef	167
3. Hodočašće »Seoničkoj Velikoj Gospi«	168
3.1. „Seonička Velika Gospa“ do Drugoga svjetskog rata	168
3.2. Razdoblje nakon Drugoga svjetskog rata.....	169
3.3. „Gospojina“ nakon demokratskih promjena pa do naših dana	170
3.4. Propovjednici i propovijedi.....	171
Zaključak	172
Zusammenfassung: <i>Wallfahrtsstätte Mariä Himmelfahrt in Seonica</i>	173

II. MARIJA U ŽIVOTU I DJELIMA IZABRANIH LIKOVA

Ivan KARLIĆ – Milan GELO

TEOLOŠKA ANALIZA FRANJINA POZDRAVA BLAŽENOJ DJEVICI MARIJI.....	177
Uvod.....	178
1. Franjin pristup Mariji - mariologija ili pobožnost?	180
2. Tragovi biblijskog utemeljenja Franjina <i>Pozdrava Mariji</i>	183
3. Povezanost Marije i Crkve u <i>Pozdravu</i>	186
4. Marija u odnosu prema Presvetom Trojstvu	190
5. Marija - uzor vjernicima	193
Zaključak	196
Zusammenfassung: <i>Theologische Analyse des Grußes an die Gottesmutter Maria des Franziskus</i>	199

Hrvojka MIHANOVIĆ-SALOPEK

MARIJOLJUBLJE KRALJICE KATARINE KOSAČA KOTROMANIĆ I NJEZINO ZAVJETNO HODOČAŠĆE GOSPI JEZERSKOJ U BENEDIKTINSKOJ OPATIJI NA MLJETU.....	201
--	-----

Uvod.....	202
Povijesno-biografski podaci o kraljici Katarini.....	202
Kraljica Katarina kao istaknuti inspirativni lik u hrvatskoj književnosti.....	209
Mljetsko hodočašće kraljice Katarine Gospi jezerskoj na filmu	212
Epilog.....	214
Abstract: <i>Love for the Blessed Virgin Mary of queen Katharine Kosača Kotromanić and her voted pilgrimage to Our Lady of the lake in the benedict abby on Mljet</i>	215
Jasminka BRALA-MUDROVČIĆ	
LIK BLAŽENE DJEVICE MARIJE U DJELIMA MATIJE DIVKOVIĆA	221
1. Uvodna razmišljanja o Matiji Divkoviću i njegovu djelovanju.....	221
2. Obilježja književnog stvaranja Matije Divkovića	223
3. Lik Blažene Djevice Marije u djelima Matije Divkovića.....	226
Zaključak	230
Abstract: <i>The figure of the Blessed Virgin Mary in the works written by Matija Divković</i>	233
Niko IKIĆ	
MARIJA U STADLEROVU ŽIVOTU I DJELU. POGLED NA STADLEROVU MARIOLOGIJU.....	235
Uvod.....	235
1. Marija u Stadlerovu životu	235
2. Marija u Stadlerovim poslanicama.....	239
2.1. Poslanica Molitva krunice	240
2.2. Poslanica O Blaženoj Djevici Mariji	242
2.3. Poslanica Bezgrješno začeće blažene djevice Marije	244
2.4. Poslanica Pedesetgodišnjica dogme Bezgrješnog začeća BDM	246
2.5. Poslanica Blažena djevica Marija suspasiteljica ljudi	247
2.6. Poslanica Blažena djevica Marija pod križem – suspasiteljica.....	248
3. Stadlerova mariologija	245
Umjesto zaključka	253
Abstract: <i>Mary in Stadler's life and work. A look at Stadler's mariology</i>	254
Hrvoje KALEM	
BLAŽENA DJEVICA MARIJA U PJESMAMA NADBISKUPA IVANA ŠARIĆA	255
1. Marijin pjesnik.....	257
2. Zbirka <i>Salve Regina</i>	259
3. Zbirka <i>Magnificat</i>	266
4. Zbirka <i>Lurd</i>	273
5. Zbirka <i>Hagija Sofija</i>	274

6. Zbirke: <i>Pjesme, Sunce i oblaci</i> i druge pjesme	276
7. Zlatne legende o Isusu, Mariji i Josipu.....	279
Zaključak	283
Abstract: <i>The Blessed Virgin Mary in the poems of archbishop Ivan Šarić</i>	287

Lidija MILER

BLAŽENI IVAN MERZ I MAJKA BOŽJA	289
Uvod.....	289
1. Počeci štovanja Majke Božje u životu blaženog Ivana Merza	290
2. Život bl. Ivana Merza pod okriljem Majke Božje u zrelijim mladenačkim godinama.....	291
3. Ivan Merz - veliki štovatelj Gospe Lurdske i hodočasnik u Lurd.....	294
4. »Svibanjskoj Kraljici« - odjeci preminuća bl. Ivana Merza.....	296
Zaključak	298
Abstract: <i>Blessed Ivan Merz and the Mother of God</i>	300

III. MARIJA U DANAŠNJOJ KULTURI I POBOŽNOSTI

Nedjeljka s. Valerija KOVAČ – Božana s. Tea BARNJAK

DOPRINOS REVIJE *SVJETLO RIJEČI* ŠIRENJU

MARIOLOŠKO-MARIJANSKIH TEMA.....	303
Uvod.....	304
1. Marija u Božjem planu spasenja kao Isusova majka.....	305
2. Marija – snažna žena zauzeta za Božju pravednost	308
3. Marija – znak vremena.....	311
4. Iz burne povijesti svetišta Gospe Olovske.....	314
5. Bogatstvo marijanskih umjetničkih djela Bosne Srebrne	315
Zaključak	322
Abstract: <i>The contribution of the magazine Svjetlo Riječi to the dissemination of mariological-marian themes</i>	326

Mirela HROVATIN – Rafael MLINAR

TRADICIJSKE I VJERSKE PRAKSE HRVATA KATOLIKA U MJESTU

LJUBIJA NA PODRUČJU BANJOLUČKE BISKUPIJE.....	327
Uvod.....	327
Geografski smještaj i povijesni kontekst župe Ljubija.....	329
Vjerska praksa uz životne i godišnje običaje	331
Osobni aspekti tradicijskih običaja i vjernih praksi	338
Zaključak	342
Popis kazivača	344
Abstract: <i>Traditional and religious practices of roman catholic Croatians in Ljubija in Banja Luka diocese</i>	345

Oksana s. Emanujila VISHKA	
LIK BOGORODICE U USMENOJ TRADICIJI UKRAJINACA I NJEGOVA PRISUTNOST KOD GRKOKATOLIKA U BOSNI I HERCEGOVINI	349
Uvod.....	349
1. Lik Bogorodice u svijesti ukrajinskog vjernika.....	350
1.1. Utjecaji koji su oblikovali i oblikuju Bogorodičin lik u svijesti ukrajinskog vjernika.....	350
1.2. Lik Bogorodice u usmenoj tradiciji Ukrajinaca	355
1.2.1. Tematski krugovi u korpusu ukrajinskog marijanskog folklora.....	355
1.2.2. Glavni aspekti lika Bogorodice u korpusu ukrajinskoga marijanskog folklora.....	357
2. Prisutnost lika Bogorodice iz usmene tradicije Ukrajinaca kod vjernika grkokatolika u Bosni i Hercegovini	366
2.1. Osnovni podaci o Ukrajinacima grkokatolicima u BiH.....	366
2.2. Lik Bogorodice kod grkokatolika u BiH.....	367
2.2.1. Bogorodičine crkve u BiH.....	368
2.2.2. Lik Bogorodice kod grkokatolika u BiH – pretpostavke na temelju intervjua	369
Zaključak	370
Abstract: <i>The figure of Virgin Mary in the Ukrainian oral tradition and its presence among Greek Catholics in Bosnia and Hercegovina</i>	372
Marija PEHAR – Siniša MUJABAŠIĆ	
MUSLIMANI I NEKA MARIJANSKA SVETIŠTA U BOSNI. RELIGIOZNA PRAKSA I TEOLOŠKO PROMIŠLJANJE	373
Uvod.....	373
1. Mjesto i uloga Marije u islamu.....	374
1.1. Marija u Kuranu.....	374
1.2. Stav islama prema Mariji.....	377
2. Muslimani i marijansko (po)štovanje u Bosni	377
2.1. Svetište Gospe Olovske.....	380
2.2. Svetište Gospe Kondžilske	382
2.3. Svetište Gospe Stupske	385
3. Teološko promišljanje muslimanske religiozne prakse u marijanskim svetištima	385
3.1. Islamski stav	385
3.2. Katolički stav	388
Zaključak	391
Abstract: <i>Muslims and some Marian sanctuaries in Bosnia. Religious practice and theological reflection</i>	394

Predgovor

Marijina prisutnost u Crkvi je višestruka i raznolika. Ona se doživljava kao posrednica božanske prisutnosti i milosti, mjesto utočišta, simbol utjehe i nade, model dovršena čovjeka, primjer vjerničkoga života, nadahnuće najljepšega ljudskoga stvaralaštva. Raznolike dimenzije njezine prisutnosti su kroz povijest i vrijeme poprimale vlastite vjerničke, egzistencijalne i kulturne izričaje. Lik Marije u svoj njegovoj višestrukosti kroz kršćanska se stoljeća uvijek iznova povezivao s određenim vremenom, prostorom, kulturom i konkretnim ljudima koji su na svoj način živjeli i izražavali svoju vjeru u Mariju. Tako su se kao plod jednog u širem smislu shvaćena „osjećaja vjere vjernika“ razvili različiti oblici vjerničke svijesti Marijine prisutnosti među njima i njezine posebne uloge u povezivanju vjerničkoga puka s Bogom. Marija nije ostala daleki lik iz prošlosti ili apstraktna figura o kojoj treba nešto vjerovati, nego je postala dio vjernikova svakodnevnog života u kojem je tražio božansku pomoć i utjehu.

Hrvatski mariološki institut Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu svojim je dosada organiziranim nacionalnim znanstvenim skupovima diljem Hrvatske pokazao kako je Marijin lik obogaćivao svakodnevni život, pobožnost i stvaralaštvo hrvatskoga naroda. U tom kontekstu odlučio se proširiti svoja istraživanja na još jedan dio područja gdje živi hrvatski narod – u Bosnu. Hrvatski mariološki institut se pri tom rado odazvao pozivu rektora KŠC „Petar Barbarić“ u Travniku don Željka Marića da održi znanstveni skup u gradu u kojem je isusovac Petar Perica spjevao najljepšu hrvatsku marijansku pjesmu „Zdravo Djevo“, a u kojoj Hrvati Mariju nazivaju svojom kraljicom.

Znanstveni skup „Gospina Bosna – pod okriljem Rajske Djeve“ održan je u Travniku, od 10. do 13. svibnja 2018. godine u suorganizaciji Hrvatskoga mariološkog instituta KBF-a u Zagrebu, Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Univerziteta u Sarajevu, Franjevačke teologije Sarajevo i Katoličkoga školskog centra „Petar Barbarić“ u Travniku. Teme izlaganja su obuhvatile marijanska svetišta i crkve poglavito u Bosni, posebne vjersko-kulturne izričaje i stvaralačka djela te znamenite likove koji svjedoče duboku ukorijenjenost Marije u život i vjerničku svijest hrvatskoga naroda toga kraja. Na znanstveni simpozij prijavilo se dvadeset i četvero izla-

gača s devetnaest tema. Nažalost nisu svi izlagači stigli pripremiti svoje radove za ovaj istoimeni zbornik. Na sreću, jedan autor (Anto Orlovac) koji nije stigao izlagati na simpoziju, priredio je svoj rad za objavljivanje.

Radove smo povezali u obuhvatnije cjeline: U prvome dijelu „Gospina svetišta i crkve“ obrađena su različita marijanska svetišta i crkve. Nakon prikazivanja osobitosti i uloge Gospinih svetišta u Bosni općenito (Petar Lubina) te Gospinih crkava i kapelica u Banjolučkoj biskupiji (Anto Orlovac), predstavljeno je Svetište Gospe od Kondžila (mons. Pero Sudar), zatim Svetište Gospe Olovske († Slavko Topić) i njegovi tragovi u Iloku u 18. stoljeću (Daniel Patafta) te svetište Kraljice Mira u Hrasnom (Ivan Turudić). Konačno, opisan je nastanak, razvoj i život župe Uznesenja BDM u Seonici (Zvonko Džankić).

Drugi dio s naslovom „Marija u životu i djelima izabranih likova“ sadrži radove u kojima je proučena marijanska tematika u djelima nekih autora i značajnijih likova iz ranije i bliže prošlosti Bosne. Radovi obuhvaćaju teološku analizu Franjina pozdrava BD Marije (Ivan Karlić – Milan Gelo), predstavljaju lik BD Marije u djelima fra Matije Divkovića (Jasminka Brala-Mudrovčić), marioljublje kraljice Katarine Kosača Kotromanić i njezino zavjetno hodočašće Gospi Jezerskoj u benediktinskoj opatiji na Mljetu (Hrvojka Mihanović-Salopek). Proučena su i djela dvojice značajnih bosanskih nadbiskupa: lik Marije u pastoralnim poslanicama nadbiskupa Josipa Stadlera (Niko Ikić) te lik Marije u pjesmama nadbiskupa Ivana Šarića (Hrvoje Kalem). Jedan rad je posvećen mjestu Majke Božje u životu i duhovnosti bl. Ivana Merza (Lidija Miler).

Treći dio „Marija u današnjoj kulturi i pobožnosti“ obuhvaća suvremenu mariološko-marijansku tematiku proučenu iz perspektiva kulturnog i vjerničkog života u Bosni. Istraženi su doprinos revije *Svjetlo riječi* širenju mariološko-marijanskih tema (s. Valerija Kovač – s. Tea Barnjak), pobožnost vjernika katolika na području Banjolučke biskupije, s posebnom analizom mjesta Ljubija (Mirena Hrovatin – Rafael Mlinar), lik Bogorodice u usmenoj tradiciji Ukrajinaca i njegova prisutnost kod grkokatolika u BiH (s. Emanujila Vishka) te religiozna praksa muslimana u povezanosti s marijanskim svetištima u Bosni (Marija Pehar – Siniša Mujabašić).

Program znanstvenoga skupa, zahvaljujući velikodušnoj dobrodošlici i angažiranoj organizaciji don Željka Marića, bio je obogaćen mnogim drugim aktivnostima u kojima se mogla upoznati marijanska duša hr-

vatskoga naroda u Bosni. Znanstveni skup je otvoren 10. svibnja euharistijskim slavljem i pobožnošću Petru Barbariću, koje je u sjemenišnoj crkvi Alojzija Gonzage predvodio kardinal Vinko Puljić. Istoga dana u predvečerje sudionici skupa posjetili su zavjetnu kapelicu Gospe Snježne na Vlašiću i sudjelovali u moljenju krunice. Drugi dan, 11. svibnja, sudionici skupa sudjelovali su u euharistijskome slavlju u župi Dolac koje je predslavio mons. Pero Sudar, a navečer je održan koncert marijanskih pjesama u sjemenišnoj crkvi. U subotu, 12. svibnja, sudionici skupa su s don Željkom Marićem hodočastili svetištu „Majke od milosti“, a euharistijsko slavlje u župi Uznesenja BD Marije – Šćit predslavio je predstojnik HMI-a Ivan Karlić, a propovijedao je fra Mijo Džolan. Skup je zaključen u nedjelju, 13. svibnja pohodom Kalvariji kod Viteza i euharistijskim slavljem u župi sv. Josipa u Rankovićima koje je predvodio predstojnik HMI-a Ivan Karlić.

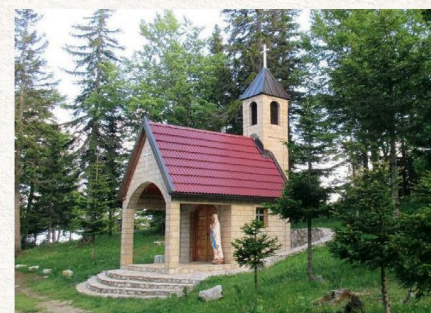
Ovim, trinaestim po redu, zbornikom radova s nacionalnih skupova Hrvatski mariološki institut želi zahvaliti domaćinu don Željku Mariću, čijom zaslugom je znanstveni skup u Travniku održan na tako raznolik i uspješan način. K tome, ovim zbornikom radova Hrvatski mariološki institut ponovno pokazuje koliko je važno istraživati „inkulturiranu“ mariologiju, marijansku pobožnost i marijansko stvaralaštvo u hrvatskome narodu. Konačno, održanim skupom u Travniku otvorile su se mnoge druge teme koje bi bilo vrijedno istražiti.

Izv. prof. dr. sc. Nedjeljka s. Valerija Kovač

Doc. dr. sc. Daniel Patafta

Hrvatski mariološki institut Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu svojim je dosada organiziranim nacionalnim znanstvenim skupovima diljem Hrvatske pokazao kako je Marijin lik obogaćivao svakodnevni život, vjeru i pobožnost te stvaralaštvo hrvatskoga naroda. Zato se odlučio proširiti svoja istraživanja na još jedan dio područja gdje živi hrvatski narod – u Bosnu. HMI se pri tom rado odazvao pozivu rektora KŠC-a „Petar Barbarić“ u Travniku, don Željka Marića, da održi znanstveni skup u gradu u kojem je isusovac Petar Perica spjevao najljepšu hrvatsku marijansku pjesmu „Zdravo Djevo“. Tako je znanstveni skup Gospina Bosna – pod okriljem „Rajske Djeve“ održan u Travniku, od 10. do 13. svibnja 2018. godine. Istoimeni zbornik radova s održanoga skupa donosi sedamnaest članaka koji su grupirani u tri tematske cjeline: I. Gospina svetišta i crkve; II. Marija u životu i djelima izabranih likova; III. Marija u današnjoj kulturi i pobožnosti.

ISBN 978-953-11-1597-1

9 789531 115971

Cijena: 180 kn